

ПРОБЛЕМИ, СВЪРЗАНИ С ПРИЛОЖЕНИЕТО НА СЪСТАВИТЕ ОТ НК, ОСИГУРЯВАЩИ ЗАЩИТА НА ВОДИТЕ В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

*Даниела Атанасова¹, докторант
ЮЗУ „Неофит Рилски“*

Увод

С настъпващите все по-осезаемо климатични промени в резултат на нарастващия антропогенен натиск върху околната среда и нейните компоненти, човечеството е поставено пред редица изпитния, като наводнения в едни райони, засушавания в други, земетресения и природни бедствия в трети. Неизбежно това се отразява върху здравословните и благоприятни условия за жизнена и трудова дейност на човека.

Влошеното състояние на водите (недостигът и замърсяването им) е предмет на множество изследвания и доклади на редица световни организации², като всички са категорични, че ако искаме да продължим да съществуваме като биологичен вид, трябва незабавно да се предприемат драстични мерки за ограничаване на антропогенния натиск върху тях и възстановяване на доброто им екологично състояние. Изострянето на тези проблеми е резултат от превръщането ни в консуматорско общество и нарастването на икономическите интереси, което неминуемо води до увеличаване използването на водите като природен ресурс и поставянето на тези интереси пред опазването на околната среда и компонентите ѝ задълбочава проблема.

Законодателните решения за управлението³ на водите в България и способите за санкциониране на неизпълнението им, съответстващи на развиващите се обществени отношения, са най-ефективният метод за опазването и възстановяване-

¹ Докторант в катедра Публичноправни науки. Правно-исторически факултет. Югозападен университет „Неофит Рилски“.

² ЕАОС, Европейската общност INSPIRE37, Общата информационна система за околната среда SEIS38 и Глобалният мониторинг на околната среда и сигурността ГМО, КОПЕРНИК и др.

³ Управлението на водите включва дейностите по използване, опазване и възстановяване на водите, както и дейностите по предпазването от вредното им въздействие. Дефиницията е изведена в ЗВ, пар. 1 от ДР, т. 30.

то на доброто им екологично състояние.⁴ Нормативните актове, регламентиращи опазването и управлението на водите, са част от екологичното право, като правен отрасъл.⁵ Използването на водите в почти всички дейности от човешкия живот – питейно-битови нужди, здравеопазване, селско стопанство, промишленост, туризъм и др., и същевременно бидейки дом за едни биологични видове, жизнена потребност за други, местен и глобален ресурс, транспортен коридор, регулатор на климата⁶, общо наследство на всички човешки същества и предмет на национална сигурност, ги поставя в основата на редица разнородни правоотношения с комплексен характер. Двете групи обществени отношения, предмет на екологичното право, очертани от проф. Пенчев⁷, са характерни и за водите. Първата група са насочени към опазване на водите от замърсяване, като компонент на околната среда, а втората – с рационалното им използване, като незаменим природен ресурс. Двете групи са взаимосвързани, тъй като регламентират осигуряването на благоприятна околна среда за човека и съществуването на животните, растенията и местообитанията им. За нарушаване разпоредбите на визираните нормативни актове от екологичното право се предвиждат различни видове юридическа отговорност⁸, като най-тежките общественоопасни посегателства срещу тях са обявени за престъпления.

В действащия Наказателен кодекс⁹ са криминализирани голям брой деяния, чрез запрета на които пряко или косвено се осъществява защитата на водите в Република България – като компонент на околната среда и като природен ресурс. Те могат да бъдат разделени на две групи в зависимост от това дали настъпва вреда за околната среда, респ. водите, като неин компонент, или само за съответна група води. И двете групи са част от престъпленията против околната среда, наричани от редица автори „*екологични престъпления*“.¹⁰ Те са очертани, като най-тежките посегателства срещу комплекса от обществени отношения, възникващи при и по повод защитата, управлението и възпроизводството на околната среда. Отличават се с изключително висока степен на обществена опасност, защото засягат едно-

⁴ Дефиниция за добро екологично състояние, е изведена в ЗВ пар. 1 от ДР, т. 38.

⁵ **Пенчев**, Г. Екологично право. Обща част. Второ преработено и допълнено издание. София: Сиела, 2019, с. 31 – 36, с. 41; Проф. Пенчев разглежда екологичното право и особеностите му като самостоятелен правен отрасъл; **Наумова**, С. Основни въпроси на екологичното право. София: Тракия-М, 2007, с. 34 – 39; Проф. Наумова също пише в тази насока и извежда определение за екологично право.

⁶ <https://www.eea.europa.eu/bg/signals/signali-2018-g/statii/chistata-voda-e-zhivot-zdrave>, Водата е живот. Сигнали 2018, ЕАОС.

⁷ **Пенчев**, Г. Екологично право. Обща част, с. 32 – 33.

⁸ Пак там, с. 212 – 224; **Наумова**, С. Цит. съч., с. 135 – 142.

⁹ Наказателен кодекс – посл. изм., ДВ, бр. 9 от 02.02.2021 г.

¹⁰ **Пенчев**, Г. Екологично право. Обща част, с. 213; **Гунева**, М., **Новиков**, Л. Престъпления против околната среда. София: Фабрика за книги, импринт на „БГкнига“ ЕАД, 2015, с.19; **Пушкарлова-Гочева**, И. Някои въпроси на наказателноправната защита на природата. София, 2016; Асоциация на прокурорите в България, с. 3 и сл. (он лайн)http://arb.prb.bg/attachments/article/624/Наказателноправна_защита_на_природата_Pушкарлова.pdf.

временно разнородни обекти на защита – околна среда и компонентите ѝ, живота и здравето на хората, съществуването и възпроизводството на биологичното разнообразие, стопанските интереси, свързани с използването на природните ресурси, правото на собственост и др., които са взаимосвързани. Приложението на престъпните състави се характеризира с редица проблеми във връзка с мястото им в системата от норми в НК, с тълкуването им, с функционирането на системата от санкции с наказателен и административнонаказателен характер. В резултат на това е и оскъдната или липсваща съдебна практика (повечето от производства се прекратяват), трудности в разследването и доказуемостта на настъпилите вреди, затруднения в ориентирането на правоприлагащите органи в специфичната материя на екологичното право и др.

Очертаването на основните проблеми, визирани в статията, би дало ясна картина за ефективността на наказателноправната защита на водите в България и необходимостта от изменението ѝ с оглед бързо развиващите се обществени отношения, свързани с използването и опазването на водите като природен ресурс и компонент на околната среда.

1. Проблеми, породени от мястото на съставите от НК, осигуряващи защита на водите в системата от норми в НК.

На първо място в действащия Наказателен кодекс липсва цялостна законодателна концепция и систематично обединение на екологичните състави въз основа на общ критерий.¹¹ Това се дължи в голяма степен на факта, че с реализирането им почти винаги се засяга комплекс от разнородни обществени отношения. Съставите на екологичните престъпления са разпръснати в различни глави и раздели в зависимост от груповия и непосредствен обект на посегателство, който е охраняван. Тази характеристика се отнася и за съставите, осигуряващи защита на водите. Те са част от глава „Общопасни престъпления“, раздел „Престъпления против народното здраве и против околната среда“ – чл. 349, чл. 352, чл. 353, чл. 353а, чл. 353б, чл. 353в, чл. 353д, чл. 353 ж, чл. 353з от раздел „Престъпления при използване на атомна енергия за мирни цели“ – чл. 356е, чл. 356к, чл. 356л, чл. 356м, глава „Престъпления против собствеността“, раздел „Унищожаване и повреждане“ – чл. 216а, глава „Престъпления против стопанството“, раздел „Престъпления в отделни стопански отрасли“ – чл. 234в, чл. 239, глава „Престъпления против дейността на държавни органи, обществени организации и лица, изпълняващи публични функции“, раздел „Престъпления против реда на управление“ – чл. 278в.

От друга страна, наказателноправната защита на водите е насочена предимно към онези деяния, които изменят или могат да изменят околната среда или нейните компоненти, вкл. водите, единствено по отношение на това дали влошават, или могат да влошат условията за здравословно и благоприятно съществуване на

¹¹ Пенчев, Г. Система и обща характеристика на престъпленията против околната среда по Наказателния кодекс (субект, форма на вината, наказания) – В: *Бюлетин на АПБ*, бр. 4/2010 г., с. 12 – 13; Ненов, И. Наказателноправна защита на природната среда – *Правна мисъл*, 1979, № 1, с. 29 – 42; Пушкарлова-Гочева, И. Цит. съч., с. 8, 9; Гунева, М., Новиков, Л., Цит. съч., с. 17.

човека, а не към неприкосновеността на природата или водите.¹² В подкрепа на изложеното е мястото на повечето от съставите в раздел „Престъпления против народното здраве и против околната среда“. Този извод се допълва и от чл. 55 от Конституцията, с който е гарантирано правото на гражданите на здравословна и благоприятна околна среда.

Част от деянията във визираните по-горе състави са инкриминирани, защото са опасни за живота и здравето на човека. При някои от тях причиняването на вреда на водите или околната среда, респ. за компонентите ѝ, не е предвидена като съставомерен резултат и няма значение за възникването на наказателната отговорност, а се проявява като допълнителна такава. В тази връзка отрицателното въздействие върху водите или околната среда е укоримо само при наличие очертаните в състава вреди – напр. икономически. Засегнатите обществени отношения почти винаги са с комплексен характер, като връзката на различните престъпления с опазването на водите е толкова разнообразна, че в някои от съставите дори не са описани, но с реализирането им е възможно отрицателното им засягане. Комплексният им характер затруднява разграничаването на престъпленията според обекта им на посегателство като основен критерий.¹³ По този начин екологичните престъпления са отнесени към други категории престъпни посегателства, като е изместен фокусът от защитата на водите и околната среда към други цели – предимно икономически. Това затруднява правоприлагането, правейки невъзможно изясняването на съотношението между съставите на престъпления – на общ към специален, наличието на идеална съвкупност и др.

На следващо място липсата на законодателна концепция и обединение на съставите въз основа на общ критерий е довело до приемането на текстове с диспозиции, характеризиращи се с изброяване на множество изпълнителни деяния, предмети и охрана на комплексни обекти в един състав, като по отношение на едни обществени отношения деянието е на поставяне в опасност, а по отношение на други от същото деяние е увреждащо (чл. 349, чл. 352, ал. 1 и ал. 2, 353 чл. 356к от НК).

Странен е и подходът на законодателя да описва съставомерната вреда за околната среда в едни от съставите като „вреди на околната среда“ – 356к, 356л, 356м от НК, в други – като „немаловажни вреди за околната среда“ – чл. 352, ал. 1, чл. 352, ал. 2, 353а, 353в, 353д от НК, в трети – „немаловажна вреда за околната среда“ – чл. 353в, ал. 3, чл. 353б, ал. 2, т. 2 от НК. (В последната хипотеза по общия състав на чл. 3 53б, ал. 1 НК са предвидени „немаловажни вреди за околната среда“, а в квалифицирания – „немаловажна вреда за околната среда“. За квалифицирания състав на престъплението основателно е предвидено по-тежко наказание, но реално обществената опасност е по-ниска.) Използваният израз в множествено число предполага няколко вреди или настъпили по отношение на повече от един компонент. Същевременно обаче това противоречи на предвидените наказания за „немаловажни вреди за околната среда“, които са по-леки от тези за една „немаловажна вреда за околната среда“ – чл. 353в, чл. 353д, ал. 1,

¹² **Пушкарлова, И.** Цит. съч., с. 6, 7; Тази теза, която напълно споделям, е изведена чрез анализ на съставите на екологичните престъпления, конституционните задължения на държавата, имащи отношение към тях, и разпоредбите на екологичното законодателство.

¹³ **Пенчев, Г.** Система и обща характеристика на престъпленията..., с. 12.

ал. 2 и ал. 3 от НК. От друга страна, „*вреди на околната среда*“ се предвиждат в едни от най-опасните от гледна точка на използваните замърсители престъпления, а именно „*при използване на атомна енергия за мирни цели*“.

Законодателят не е използвал и ясни критерии за разграничаване на обикновената „*вреди за околната среда*“ от „*немаловажната вреди за околната среда*“ и тази, настъпила в резултат на бедствие или промишлена авария по Закона за бедствията и аварията.

2. Проблеми при тълкуването на съставите от НК, осигуряващи защита на водите

Много от съставите, регламентиращи наказателноправната защита на водите, са приети в периода 70 – 90-те години¹⁴, без да са претърпели съществени промени (освен във връзка с предвижданото наказание) и са създадени да уреждат обществени отношения, действащи при друга икономическа и политическа среда, екологична ситуация и научно-технически прогрес (чл. 349, чл. 352, чл. 353, чл. 278в от НК).

Всички диспозиции на наказателноправните норми са описателно-бланкетни, което поставя тълкуването им в зависимост от секторното законодателство и използваните в него дефиниции на понятия. Един от основните проблеми е, че секторното законодателство, действащо към момента на приемането на визираните по-горе норми, е отменено.¹⁵ Новоприетото пък въвежда нов понятиен апарат, който не кореспондира с терминологията, използвана в отмененото, а съставите на НК са останали непроменени.

Пример в тази насока е чл. 352, ал. 1, в който като част от предмета на престъплението са посочени „*водни течения*“ и „*басейни*“. В секторното законодателство няма дефиниции за тези понятия. При буквалното тълкуване следва да се има предвид формираното течение на вода в определена посока, като приложното поле е ограничено само до течащите води. Най-близката дефиниция в ЗВ е тази за „*речно легло*“, което е елемент от релефа, по който временно или постоянно се формира повърхностно водно течение и включва речното корито и крайбрежните заливаеми ивици. На практика замърсяване на „*водно течение*“ е трудно установима хипотеза, предвид неясния смисъл на това понятие. Най-близките понятия до „*басейни*“, дефинирани в ЗВ, са: „*подбасейн*“ – територия от земната повърхност, от която посредством поредица от потоци, реки или езера целият повърхностен отток се влива в отделна точка от определено водно течение, и „*речен басейн*“ – територията от земната повърхност, от която посредством поредица от потоци, реки и езера целият повърхностен отток се влива в морето в единствено речно устие, естуар или делта. Някои автори, анализирайки този текст, под „*басейни*“ приемат именно „*речен басейн*“.¹⁶

¹⁴ Някои от съставите са преписани дори от предходният НК от 1968 г. (чл. 349, чл. 352, чл. 353 и др. от НК).

¹⁵ Закон за защита на природата е отменен с бр. 77, от 09.08.2002 г., ДВ; Правилник за приложение на Закон за защита на природата, отм., бр. 77 от 9.08.2002 г.; Закон за водите, отм., бр. 67 от 27.07.1999 г., Закон за опазване на въздуха, водите и почвата от замърсяване, отм., 2007 г.

¹⁶ Гунева, М., Новиков, Л. Цит. съч., с. 119.

Двете понятия, част от диспозицията на чл. 352, са в множествено число, което също води до нееднозначното ѝ тълкуване.

От друга страна, нормите, осигуряващи защита на водите, не са съобразени с политиката за управлението им, приета в секторното законодателство и възприетото им деление в него. Видно от посочените предмети на престъплението по чл. 352, не е налице наказателноправна защита за всички групи води, характеризирани в действащото секторно законодателство, каквато е била целта на законодателя към момента на приемането на текста.¹⁷ Така посоченият предмет не отговаря на възприетия нов подход с Рамковата директива за водите¹⁸ и ЗВ за характеризирането на водите на повърхностни и подземни водни тела и водни обекти, нито на посочените в чл. 3 от ЗВ. С оглед изясняване предмета на престъплението в този състав и защитата на всички групи води би било логично синхронизирането му със съвременното деление на водите, вземайки се предвид най-малката единица за управление – водно тяло. В тази връзка установяването на степента на замърсяване и източникът му ще бъде улеснено предвид извършвания мониторинг по водни тела.

На следващо място тълкуването на разглежданите състави, произтичащо от описателно-бланкетния характер на нормите, е затруднено и от нормотворческите решения, обективирани в приетите стратегически документи, закони и подзаконовни нормативни актове на секторното законодателство, които не са напълно синхронизирани. Специалните секторни закони и подзаконовите им нормативни актове са множеството на брой. Само тези, регламентиращи управлението, опазването и използването на водите, са около 100 на брой. Пример в тази насока е възприетият законодателен подход опазването и контролът на компонентите на околната среда и факторите, въздействащи върху тях, да се извършва едновременно по ред, определен в ЗООС и от специалните секторни закони, като в тази връзка ЗООС се явява общ закон, а останалите специални. По този начин едни и същи обществени отношения са регламентирани от два закона, еднакви по степен, противно на чл. 3 и чл. 10 от Закона за нормативните актове. В действителност в общите разпоредби относно приложното поле на двата закона е налице различие в обществените отношения, които регулират, но реално и в двата се съдържат сходни, дори напълно еднакви норми относно водите.

На следващо място секторното законодателство борави със сериозен по обем понятиен апарат, който не само че не кореспондира с повечето състави в НК, но е налице колизия и дублиране между понятията, използвани и регламентирани в различните нормативни актове. Само понятията, характеризиращи водите и водните обекти, са достатъчни за нееднозначното тълкуване и правоприлагане, а именно – „води на сушата“, „пресни води“, „преходни води“, „вода, предназначена за питейно-битови цели“, „възвратими води“, „трансгранични води“, „водно тяло“, „воден обект“, „езеро“, „извори“, „речен басейн“, „изкуствено

¹⁷ Бузова, Н. Наказателноправна защита на водите в НР България от замърсяване – *Социалистическо право*, 1979, № 7, с. 38 – 47.

¹⁸ Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2000 г. за установяване на рамка за действията на Общността в областта на политиката за водите (ОВ L 327, 22.12.2000).

водно тяло“, „подбасейн“, „река“, „речно легло“, „язовир“. Всички те са част от основните типове води, определени в чл. 3 от ЗВ, но използването на някои от изброените понятия стеснява приложното поле на опазване на водите само до конкретната група, макар и тя да е част от друга такава.

Друг пример са множеството използвани понятия за замърсяване, относими към различните групи води – „замърсяване на околната среда“, „промишлено замърсяване“, „опасно вещество“, „емисия“ визирани във ЗООС и това за „замърсяване на водите“, „замърсител“, „опасни вещества“, „приоритетни вещества“, „замърсяване от дифузен източник“, посочени в ЗВ, „Замърсяване на водите“ – в Наредба за качеството на водите за рибовъдство и за развъждане на черупкови организми.¹⁹

Предвид че основната вреда за водите в разглежданите състави е замърсяването им, преценката за това към кое понятие препраща съответната наказателноправна норма е предизвикателство за правоприлагащите органи и изисква познаване спецификите на секторното законодателство. (Например в чл. 352 изпълнителното деяние е „замърсява“ или „допуска да се замърсят“. Според понятието в ЗООС замърсяването е „промяна на качествата ѝ вследствие на привнасяне на физически, химически и биологически фактори от естествен или антропогенен източник...“ – т. 5 от ДР. В ЗВ замърсяване на водите е „всяко пряко или непряко въвеждане във въздуха, водите или почвата в резултат на човешка дейност на вещества или топлина...“ – т. 12 от ДР. А според посочената по-горе Наредба е „прякото или непрякото въвеждане като резултат от човешката дейност на вещества, трептения и топлина във водите...“ – т. 7 от ДР).

На следващо място определението на понятието „опазване на околната среда“, дефинирано в параграф 1, т. 2 от Допълнителните разпоредби на ЗООС, също не кореспондира напълно с целите и принципите на Закона. Според него опазването на околната среда е комплекс от дейности, насочени към предотвратяване деградацията на околната среда, нейното възстановяване, запазване и подобряване“. Използвайки термина „околна среда“, който включва комплекса от естествени и антропогенни фактори и компоненти, е налице nonsens, тъй като според определението следва да се опазват освен компонентите и нейните фактори, посочени в чл. 5 от ЗООС, част от които са самите замърсители.

Примери в тази насока са налице и по отношение на формите на деянията, чрез които може да се замърсят водите, типовете замърсители, качествените характеристики на различните групи води и много други.

Предвид изложеното тълкуването на нормите, чрез които се осъществява наказателноправната защита на водите, се изисква изключително добро познаване на секторното законодателство от правоприлагащите органи. Приетият законодателен подход, при който основните понятия, използвани при очертаването на престъпната дейност, се изясняват на базата на многостепенни препращания към разпоредби на отрасловите закони и подзаконовни нормативни актове, не е ефективен и крие рискове от нееднозначното им тълкуване.

¹⁹ Издадена от Министъра на околната среда и водите, Министъра на земеделието и горите и Министъра на здравеопазването, обн., ДВ., бр. 88 от 27.10.2000 г.

3. Проблеми, свързани с функционирането на системата от санкции с наказателен и административнонаказателен характер

Проблемите, свързани с функционирането на системата от санкции с наказателен и административнонаказателен характер, произтичат основно от предвидените от законодателя наказания и санкции за едни и същи деяния и липсата на ясни критерии относно определяне степента на обществената им опасност с цел разграничаване на обикновените случаи, маловажните случаи на престъпление и административните нарушения, което, от друга страна, създава и предпоставки за корупция²⁰.

Пример в тази насока са нормите на чл. 353з от НК и чл. 200, ал. 1, т. 1 от ЗВ относно използването на минерална вода за стопанска дейност в нарушение на закон, разпоредбите и на чл. 352 от НК и чл. 200, ал. 1, т. 19 от ЗВ относно замърсяването на водите и др.

Анализът на съдебната практика показва, че в по-голяма степен се развива административнонаказателното производство, предвид контролните функции на предвидените за това органи. Тези производства започват първи по време и приключват с влязло в сила наказателно постановление. Макар да има данни и за извършено престъпление, в повечето случаи административнонаказателните преписки не се препращат на прокуратурата именно поради липсата на ясни критерии за степента на отрицателното въздействие от деянието и факта, че общественоопасните последици в много случаи възникват на по-късен етап или не могат да бъдат установени от административния орган, предвид липсата на компетенции за извършване на комплексна екологична експертиза.

На следващо място, предвид изложените проблеми, възприетото правило *ne bis in idem* и изискването постановеният първи по време съдебен акт да има окончателен характер, възникват редица въпроси, свързани с правоприлагането. В тази насока е прието Тълкувателно решение № 3 от 22.12.2015 г., постановено по т.д. № 3/2015 г. на ОСНК на ВКС, което отговаря на поставените въпроси, как да процедира правораздаващите органи. В решението е разгледан принципът *ne bis in idem* и действието му в наказателното производство, както и признаците за преценка дали едно производство е наказателно по смисъла на чл. 6, § 1 от Конвенцията за защита правата на човека и чл. 4 от Протокол № 7, известни като тест „Енгел“, или критерии „Енгел“, а именно: 1. квалификация на деянието по националното право; 2. характер и естество на нарушението; 3. вид и тежест на предвиденото наказание. Въз основа на тези критерии производството може да се класифицира като наказателно и тогава, когато не е квалифицирано като такова по вътрешното право, ако изследването на останалите критерии доведе до извод за наказателен характер на обвинението и/или на предвидената санкция. Третият критерий изисква проверка за наличието на сходство с наказанията за престъпления.

Във връзка с теста „Енгел“ и анализа на предвидените наказания и санкции в НК и секторното законодателство относно дублиращите се и сходни деяния в някои хипотези административнонаказателното производство може да има характер на наказателно такова, предвид че наказанията са лишаване от свобода

²⁰ Гунева, М., Новиков, Л. Цит. съч., с. 21 – 22.

или пробация, както и глоба в определен размер, който е близък до определения размер за административните нарушения, дори в някои случаи секторното законодателство предвижда по-високи глоби.

Заклучение

Според доклад на Европейската комисия „*екологичната престъпност е четвъртата по големина престъпна дейност в света след трафика на наркотици, трафика на хора и фалшифицирането*“²¹. Голяма част от екологичните престъпления не се санкционират, а последиците са дългосрочни и необратими. В тази връзка от Европейската комисия е направено предложение за нова директива, с която да се разшири обхватът на защита на околната среда с похватите на наказателното право в нови области, част от които е водоземането. В нея се предвиждат наказания и имуществени санкции, еднакви за целия ЕС, както и сътрудничество между националните правоприлагащи органи с цел подобряване на наказателното преследване и съдебни производства.²²

От очертаните проблеми, свързани с приложението на визираните нормите в НК, осигуряващи защита на водите, може да се направи обосновано заключение, че наказателноправната защита на водите в България не е ефективна и не съответства на развиващите се съвременни обществени отношения и действащото секторно законодателство. Осъществяваната форма на държавно въздействие чрез превенцията, разкриването и наказването на тези престъпления не може да бъде осъществена в пълна степен, за да бъдат постигнати целите по опазване на водите като жизнена необходимост и общонационален неделим природен ресурс за настоящото и бъдещите поколения.

ПРОБЛЕМИ, СВЪРЗАНИ С ПРИЛОЖЕНИЕТО НА СЪСТАВИТЕ ОТ НК, ОСИГУРЯВАЩИ ЗАЩИТА НА ВОДИТЕ В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

*Даниела Атанасова, докторант
ЮЗУ „Неофит Рилски“*

Резюме: В настоящата статия са очертани основните проблеми, свързани с приложението на съставите от НК, осигуряващи защита на водите в Република България. Разгледани са проблеми във връзка с мястото на визираните състави в системата от норми в НК, тълкуването им с функционирането на системата от санкции с наказателен и административнонаказателен характер.

Ключови думи: опазване на водите, защита на водите, замърсяване на водите.

²¹ 17.12.2021 г. ЕК иска 10 години затвор за тежки екологични щети – EURACTIV BULGARIA.

²² Пак там.

**PROBLEMS, RELATED TO THE APPLICATION
OF THE ARTICLES IN THE PENAL CODE, PROVIDING WATER
PROTECTION IN THE REPUBLIC OF BULGARIA**

*Daniela Atanasova, PhD Student
South-West University „Neofit Rilski“*

Summary: This article outlines the main problems related to the application of the Penal Code articles which provide water protection in the Republic of Bulgaria. Problems are considered in relation to the place of the envisaged articles in the system of norms in the Penal Code, their interpretation, with the functioning of the system of sanctions of criminal and administrative -penal nature.

Keywords: water protection, water pollution.